

Proceduri pentru executarea unei hotărâri - România

CUPRINS

- 1 Ce înseamnă executare în materie civilă și comercială?
- 2 Care este autoritatea sau autoritățile care au competență în materie de executare?
- 3 Care sunt condițiile în care poate fi emis un titlu executoriu sau o hotărâre executorie?
 - 3.1 Procedura
 - 3.2 Condițiile principale
- 4 Obiectul și natura măsurilor executorii
 - 4.1 Ce tipuri de bunuri pot face obiectul executării?
 - 4.2 Care sunt efectele măsurilor executorii?
 - 4.3 Care este valabilitatea măsurilor de acest fel?
- 5 Există posibilitatea de a ataca hotărârea care stabilește o măsură de acest fel?
- 6 Există limitări privind executarea, în special legate de protecția debitorului sau de termene?

1 Ce înseamnă executare în materie civilă și comercială?

Prevederile referitoare la executarea silită sunt cuprinse în Codul de procedură civilă, art. 622 – 913. Procedura executării silite reprezintă cea de-a doua etapă din cadrul procesului civil, având ca scop principal realizarea efectivă a dreptului recunoscut printr-o hotărâre judecătorească/alt titlu executoriu. Prin procedura executării silite creditorul, titular al unui drept care a fost recunoscut printr-o hotărâre judecătorească/titlu executoriu, constrânge pe debitorul care refuză să execute de bună voie obligațiile decurgând din titlu să le aducă la îndeplinire în mod silit.

Codul român de procedură civilă prevede o listă de măsuri executorii directe și indirecte.

Sunt forme de executare directă acelea care poartă asupra obiectului obligației stabilite prin titlul executoriu, adică predarea silită a bunurilor mobile – art. 892-894 din C.p.civ., predarea silită a bunurilor imobile - art. 895-901 din C.p.civ. și executarea silită a unei obligații de a (nu) face – art. 902 - 913 (inclusiv cu dispoziții speciale privind executarea hotărârilor judecătorești referitoare la minori, art. 909-913) din C.p.civ. și art. 1527 și urm. din Codul civil. În cazul executării silite a obligațiilor de a face, legea distinge între obligația care poate fi adusă la îndeplinire și de o altă persoană decât debitorul și obligația *intuitu personae*.

Executarea indirectă se referă la mijloacele de obținere a sumei de bani ce face obiectul titlului executoriu prin vânzarea silită a bunurilor debitorului. Formele de executare silită indirectă sunt poprirea sumelor de bani sau urmărirea (urmată de vânzarea) bunurilor. O altă măsură este urmărirea veniturilor generale ale imobilelor.

Obligațiile susceptibile de executare silită sunt obligațiile bănești, predarea unui bun sau folosinței acestuia, desființarea unei construcții/plantații/lucrări, încredințarea minorului, stabilirea locuinței și vizitarea acestuia.

2 Care este autoritatea sau autoritățile care au competență în materie de executare?

Hotărârile judecătorești și celelalte titluri executorii se execută de executorul judecătoresc din circumscripția curții de apel unde se află imobilul, în cazul urmăririi silite a bunurilor imobiliare/fructelor prinse de rădăcini și al executării silite directe imobiliare. În cazul urmăririi silite a bunurilor mobile și al executării silite directe mobiliare, acestea se execută de executorul judecătoresc din circumscripția curții de apel unde se află domiciliul/sediul debitorului sau unde se află bunurile; în cazul în care domiciliul/sediul debitorului se află în străinătate, este competent oricare executor judecătoresc.

Poprirea se înființează la cererea creditorului de către un executor judecătoresc al cărui birou se află în circumscripția curții de apel unde își are domiciliul/sediul debitorul ori terțul poprit. În cazul poprii pe conturile unei persoane fizice sau juridice, competența aparține executorului judecătoresc al cărui birou se află în circumscripția curții de apel de la domiciliul/sediul debitorului ori, după caz, de la sediul principal/sediile secundare ale instituției de credit unde debitorul și-a deschis contul. Dacă debitorul are mai multe conturi deschise, competența pentru înființarea poprii asupra tuturor conturilor aparține executorului judecătoresc de la oricare dintre locurile unde acestea au fost deschise. Instanța de executare este judecătoria în a cărei circumscripție se află, la data sesizării organului de executare, domiciliul/sediul debitorului. Dacă domiciliul/sediul debitorului nu se află în țară, este competentă judecătoria în a cărei circumscripție se află domiciliul/sediul creditorului, iar dacă acesta nu se află în țară, judecătoria în a cărei circumscripție se află sediul biroului executorului judecătoresc învestit de creditor.

Instanța de executare soluționează cererile de încuviințare a executării silite, contestațiile la executare, precum și orice alte incidente apărute în cursul executării silite, cu excepția celor date de lege în competența altor instanțe sau organ.

Taxa de timbru pentru cereri pentru încuviințarea executării silite, pentru fiecare titlu executoriu, este de 20 lei (O.U.G. nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, cu modificările și completările ulterioare).

3 Care sunt condițiile în care poate fi emis un titlu executoriu sau o hotărâre executorie?

3.1 Procedura

Executarea silită se poate efectua numai în temeiul unei hotărâri judecătorești (hotărârile definitive, hotărârile cu executare provizorie) ori al unui alt înscris care, potrivit legii, constituie titlu executoriu (înscrisuri autentice notariale, titlurile de credit, hotărârile arbitrale etc.)

De îndată ce primește cererea de executare formulate de creditor, executorul judecătoresc va dispune înregistrarea acesteia. Executorul judecătoresc se pronunță asupra încuviințării executării silite, prin încheiere, fără citarea părților. Încuviințarea executării silite permite creditorului să ceară executorului judecătoresc competent să recurgă, simultan ori succesiv, la toate modalitățile de executare în vederea realizării drepturilor sale, inclusiv a cheltuielilor de executare. Încuviințarea executării silite produce efecte pe întreg teritoriul țării și se extinde și asupra titlurilor executorii care se vor emite de executorul judecătoresc în cadrul procedurii de executare silită încuviințate.

Comunicarea actelor de procedură se poate face de către executorul judecătoresc fie personal, fie prin intermediul agentului său procedural, iar, dacă aceasta nu este posibilă, potrivit dispozițiilor legale privind citarea și comunicarea actelor de procedură.

De îndată ce primește cererea de executare, executorul judecătoresc, prin încheiere, va dispune înregistrarea acesteia și deschiderea dosarului de executare sau, după caz, va refuza motivat deschiderea procedurii de executare. Încheierea se comunică de îndată creditorului. În cazul în care executorul judecătoresc refuză deschiderea procedurii de executare, creditorul poate face plângere, în termen de 15 zile de la data comunicării, la instanța de executare."

În termen de maximum 3 zile de la înregistrarea cererii, executorul judecătoresc va solicita încuviințarea executării de către instanța de executare, careia îi va înainta, în copie certificată de el pentru conformitate cu originalul, cererea creditorului, titlul executoriu, încheierea și dovada achitării taxei judiciare de timbru.

Cererea de încuviințare a executării silite se soluționează în termen de maximum 7 zile de la înregistrarea acesteia la instanță, prin încheiere dată în camera de consiliu, fără citarea părților. Pronunțarea se poate amâna cu cel mult 48 de ore, iar motivarea încheierii se face în cel mult 7 zile de la pronunțare.

Încuviințarea executării silite permite creditorului să ceară executorului judecătoresc care a solicitat încuviințarea să recurgă, simult an ori succesiv, la toate modalitățile de executare prevăzute de lege în vederea realizării drepturilor sale, inclusiv a cheltuielilor de executare. Încuviințarea executării silite produce efecte pe întreg teritoriul țării. De asemenea, încuviințarea executării silite se extinde și asupra titlurilor executorii care se vor emite de executorul judecătoresc în cadrul procedurii de executare silită încuviințate.

Instanța poate respinge cererea de încuviințare a executării silite numai dacă: cererea de executare silită este de competența altui organ de executare decât cel sesizat; hotărârea sau, după caz, înscrisul nu constituie titlu executoriu; înscrisul, altul decât o hotărâre judecătorească, nu întrunește toate condițiile de formă; creanța nu este certă, lichidă și exigibilă; debitorul se bucură de imunitate de executare; titlul cuprinde dispoziții care nu se pot aduce la îndeplinire prin executare silită; alte impedimente.

Încheierea prin care instanța admite cererea de încuviințare a executării silite nu este supusă niciunei căi de atac, însă poate fi cenzurată în cadrul contestației la executare silită. Încheierea prin care se respinge cererea de încuviințare a executării silite poate fi atacată numai cu apel exclusiv de creditor, în termen de 15 zile de la comunicare.

În partea finală a încheierii de încuviințare a executării silite va fi adăugată formula executorie, cu următorul cuprins:

«Noi, Președintele României,

Dăm împuternicire și ordonăm executorilor judecătorești să pună în executare titlul (Aici urmează elementele de identificare a titlului executoriu.) pentru care s-a pronunțat prezenta încheiere de încuviințare a executării silite. Ordonăm agenților forței publice să sprijine îndeplinirea promptă și efectivă a tuturor actelor de executare silită, iar procurorilor să stăruie pentru ducerea la îndeplinire a titlului executoriu, în condițiile legii. (Urmează semnătura președintelui completului și a greferului.)»

Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești stabilește și actualizează cu aprobarea ministrului justiției, onorariile minimale pentru serviciile prestate de executorii judecătorești. Prin Ordinul 2550/2006 din 14/11/2006 al Ministrului Justiției, cu modificările și completările ulterioare, au fost stabilite următoarele onorarii minimale – maximale pentru activitățile prestate:

Notificarea și comunicarea actelor de procedură 20 - 400 lei

Executări directe

- evacuări: 150 - 2200 lei pentru debitor persoană fizică, 5200 lei pentru debitor persoană juridică
- încredințarea minorului sau stabilirea domiciliului minorului 50 – 1000 lei
- vizitarea minorului 50 - 500 lei
- puneri în posesie, grănițuri, servituți, predări de bunuri etc.: 60 - 2200 lei pentru debitor persoană fizică și 5200 lei pentru debitor persoană juridică
- desființarea de lucrări sau construcții: 150 - 2200 lei pentru debitor persoană fizică și 5200 lei pentru debitor persoană juridică

Executări indirecte

onorariul minim	onorariul maxim
pentru creanțe sub 50000 lei, 10% din sumă și 75 lei plus un procent de 2% din suma care depășește 1000 lei	pentru creanțe până la 50000 lei, 10%
pentru creanțe sub 50000 lei, dar sub 80000 lei, 1175 lei plus un procent de 2% din suma care depășește 50000 lei	pentru creanțe între 50000 lei - 80000 lei, 5000 lei plus un procent de până la 3% din suma care depășește 50.000 lei
pentru creanțe între 80000 lei - 100000 lei , 1775 lei plus un procent de 1% din suma care depășește 80000 lei	pentru creanțe între 80000 lei - 100000 lei, 5900 lei plus un procent de până la 2% din suma care depășește 80000 lei
pentru creanțe peste 100000 lei, între 2500 lei plus un procent de 1% din suma care depășește 100000 lei și 5500 lei plus un procent de până la 0,5% din suma care depășește 400000 lei	pentru creanțe peste 100000 lei, 6300 lei plus un procent de până la 1% din suma care depășește 100000 lei.

Poprire

pentru creanțe sub 50000 lei, 10% din sumă și 75 lei plus un procent de 2% din suma care depășește 1000 lei	pentru creanțe până la 50.000 lei, 10%
---	--

pentru creanțe între 50000 lei - 80000 lei, 1175 lei plus un procent de 2% din suma care depășește 50000 lei	pentru creanțe între 50000 lei - 80.000 lei, 5000 lei plus un procent de până la 3% din suma care depășește 50000 lei
pentru creanțe între 80000 lei - 100000 lei, 1775 lei plus un procent de 1% din suma care depășește 80000 lei	pentru creanțe între 80000 lei -100000 lei, 5900 lei plus un procent de până la 2% din suma care depășește 80000 lei
pentru creanțe peste 100000 lei, 2500 lei plus un procent de 1% din suma care depășește 100000 lei și 5500 lei plus un procent de până la 0,5% din suma care depășește 400000 lei	pentru creanțe peste 100000 lei, 6300 lei plus un procent de până la 1% din suma care depășește 100000 lei

Protestul de neplată la cambie, bilet la ordin și cecuri 150 - 400 lei

Constatare situații de fapt și inventariere bunuri: 100 - 2200 lei pentru debitor persoană fizică, 5200 lei pentru debitor persoană juridică

Vânzare la licitație publică a bunului ce face obiectul împărțelii judiciare 150 – 2200 lei

Sechestrul asigurator: 100 - 1200 lei pentru debitor persoană fizică, 2200 lei pentru debitor persoană juridică

Sechestrul judiciar: 100 - 1200 lei pentru debitor persoană fizică, 2200 lei pentru debitor persoană juridică

Poprirea asiguratorie: 100 - 1200 lei pentru debitor persoană fizică, 2200 lei pentru debitor persoană juridică

Proces-verbal de ofertă reală 50 - 350 lei

Confiscări 10% din valoarea realizată (min) - 10% din valoarea realizată (max)

Consultații în legătură cu constituirea actelor execuționale: 20 - 200 lei

3.2 Condițiile principale

A se vedea răspunsul de la întrebarea 2.1.

Creditorul și debitorul pot conveni ca executarea silită să se efectueze, în total/parte, numai asupra veniturilor bănești ale debitorului, ca vânzarea bunurilor supuse urmăririi să se facă prin bună învoială sau ca plata obligației să se facă în alt mod admis de lege.

În cazul unei hotărâri pronunțate de către o instanță străină, este necesară, după caz, o procedură suplimentară și anume o hotărâre prin care să se recunoască și să se încuviințeze executarea (exequat)ur

Veniturile și bunurile debitorului pot fi supuse executării silite dacă sunt urmăribile și numai în măsura necesară pentru realizarea drepturilor creditorilor. Bunurile supuse unui regim special de circulație pot fi urmărite numai cu respectarea condițiilor prevăzute de lege.

În ceea ce privește debitorul, există o condiție specială care prevede că orice procedură executorie nu trebuie inițiată decât dacă debitorul este citat corespunzător, pentru fiecare formă de executare. Există și alte prevederi specifice referitoare la debitor, cum ar fi cele referitoare la debitori minori sau majori sub interdicție, împotriva cărora nu poate fi pornită o acțiune executorie decât dacă există un tutore sau un curator.

4 Obiectul și natura măsurilor executorii

4.1 Ce tipuri de bunuri pot face obiectul executării?

Pot face obiectul executării veniturile debitorului, inclusiv veniturilor generale ale imobilelor, sumele din conturile bancare, bunurile mobile și imobile etc. A se vedea răspunsul de la întrebarea 1.

4.2 Care sunt efectele măsurilor executorii?

După identificarea bunurilor mobile ale debitorului sau aflate în mâna terților se aplică sechestrul. Despre aplicarea sechestrului se va face mențiune, la cererea executorului judecătoresc, în registrul comerțului, în Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare, în registrul succesoral ținut de camera notarilor publici sau în alte registre de publicitate. Din momentul sechestrării bunurilor, debitorul nu mai poate dispune de ele pe timpul cât durează executarea, sub sancțiunea unei amenzi judiciare, dacă fapta nu

constituie infracțiune. Dacă suma datorată nu este plătită, executorul judecătoresc va proceda la valorificarea bunurilor sechestrate prin vânzarea la licitație publică, vânzare directă sau alte modalități permise de lege (art. 730 și urm. din C.p.civ.).

Sumele de bani, titlurile de valoare sau alte bunuri mobile incorporale urmăribile datorate debitorului ori deținute în numele său de o a treia persoană sau pe care aceasta din urmă i le va datora în viitor, în temeiul unor raporturi juridice existente, sunt supuse popririi. Din momentul comunicării adresei de înființare a popririi către terțul poprit sunt indisponibilizate toate sumele și bunurile poprite. De la indisponibilizare și până la achitarea integrală a obligațiilor prevăzute în titlul executoriu, terțul poprit nu va face nicio altă plată sau altă operațiune care ar putea diminua bunurile indisponibilizate. Dacă terțul poprit nu își îndeplinește obligațiile ce îi revin pentru efectuarea popririi, creditorul urmărit, debitorul sau executorul judecătoresc poate sesiza instanța de executare, în vederea validării popririi. Hotărârea de validare rămasă definitivă are efectul unei cesiuni de creanță și constituie titlu executoriu împotriva terțului poprit. După validarea popririi, terțul poprit va proceda la consemnarea sau plata în limita sumei determinate expres în hotărârea de validare. În caz de nerespectare a acestor obligații, executarea silită se va face împotriva terțului poprit, pe baza hotărârii de validare (art. 780 și urm. din C.p.civ.).

În ceea ce privește executarea silită cu privire la bunurile imobile, dacă debitorul nu plătește datoria, executorul judecătoresc va începe procedura de vânzare, după comunicarea încheierii de încuviințare a executării și notarea în cartea funciară (art. 812 și urm. din C.p.civ.).

4.3 Care este valabilitatea măsurilor de acest fel?

Termenul de primare este de 6 luni (art. 696 și urm. din C.p.civ.), dacă creditorul a lăsat să treacă acest interval de la data îndeplinirii oricărui act de executare, fără să fi urmat alte acte de urmărire.

Termenul de prescripție este de 3 ani (art. 705 și urm. din C.p.civ.).

5 Există posibilitatea de a ataca hotărârea care stabilește o măsură de acest fel?

Contestația la executare se poate formula împotriva actelor de executare propriu-zisă; împotriva titlului executoriu pentru a lămurii înțelesul, întinderea sau aplicarea titlului executoriu. Dacă executarea silită se face în temeiul unei hotărâri judecătorești, debitorul nu va putea invoca pe cale de contestație motive de fapt/drept pe care le-ar fi putut opune în cursul judecății în primă instanță sau într-o cale de atac ce i-a fost deschisă. Nu se poate face o nouă contestație de către aceeași parte pentru motive care au existat la data primei contestații.

Instanța competentă este instanța de executare sau, pentru lămurirea înțelesului, întinderii/aplicării titlului executoriu, instanța care a pronunțat hotărârea ce se execută.

Contestația se poate face în termen de 15 zile de la data când:

- contestatorul a luat cunoștință de actul de executare;
- cel interesat a primit comunicarea privind înființarea popririi;
- debitorul a primit somația ori de la data când a luat cunoștință de primul act de executare.

Contestația privind lămurirea înțelesului, întinderea sau aplicarea titlului executoriu se poate face oricând înăuntrul termenului de prescripție a dreptului de a cere executarea silită. Contestația prin care o terță persoană pretinde că are un drept de proprietate/alt drept real asupra bunului urmărit poate fi introdusă în termen de 15 zile de la efectuarea vânzării/data predării silite a bunului. Neintroducerea contestației în termenul menționat nu-l împiedică pe cel de-al treilea să-și realizeze dreptul pe calea unei cereri separate.

Dacă admite contestația la executare, instanța, după caz, anulează actul de executare contestat sau dispune îndreptarea acestuia, anulara ori încetarea executării înseși, anulara ori lămurirea titlului executoriu sau efectuarea actului de executare a cărui îndeplinire a fost refuzată. În cazul respingerii contestației, contestatorul poate fi obligat, la cerere, la despăgubiri pentru pagubele cauzate prin întârzierea executării, iar când contestația a fost exercitată cu rea-credință, el va fi obligat și la plata unei amenzi.

6 Există limitări privind executarea, în special legate de protecția debitorului sau de termene?

Există anumite bunuri și proprietăți exceptate. În ceea ce privește bunurile mobile, acestea sunt: bunurile de uz personal sau casnic indispensabile traiului debitorului și familiei sale, obiectele de cult; obiectele indispensabile persoanelor cu handicap și cele destinate îngrijirii bolnavilor; alimentele necesare debitorului și familiei sale pe timp de 3 luni, iar, dacă debitorul se ocupă exclusiv cu agricultura, alimentele necesare până la noua recoltă, animalele destinate obținerii mijloacelor de subsistență și furajele necesare pentru aceste animale până la noua recoltă; combustibilul necesar debitorului și familiei sale pentru 3 luni de iarnă; scrisorile, fotografiile și tablourile personale sau de familie etc.

În plus, salariul/pensia debitorului pot fi urmărite numai până la ½ din salariul lunar net, pentru sumele datorate cu titlu de obligație de întreținere și până la 1/3 din salariul lunar net pentru alte tipuri de obligații.

Veniturile din muncă sau sumele plătite periodic debitorului, destinate asigurării mijloacelor de existență, în cazul în care sunt mai mici decât cuantumul salariului minim net pe economie, pot fi urmărite numai asupra părții ce depășește jumătate din acest cuantum.

Există o categorie de venituri care sunt excluse de la executare: alocațiile de stat și indemnizațiile pentru copii, ajutoarele pentru îngrijirea copilului bolnav, ajutoarele de maternitate, de deces, bursele de studii acordate de stat, diurnele etc.

A se vedea și răspunsul la întrebarea 4.3.

Linkuri relevante

<http://www.executori.ro/> <http://www.just.ro/>

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Ultima actualizare: 28/03/2017